NatuurPlatformZwolle
Secretariaat: p/a Milieuraad Zwolle, Campherbeeklaan 82A 8024 BZ Zwolle Tel: 038-3377342 e: natuurplatformzwolle@milieuraadzwolle.nl

Aan: College van B&W en de
Gemeenteraad van Zwolle.
Cc: Maarten Epema, Christian Voortman, Rutger Ekhart
(per email verzonden)

Zwolle, 1 november 2018.

Onderwerp: reactie Energieplan “Zwolle geeft energie” oktober 2018.

Geacht college, geachte raadsleden,
Met belangstelling hebben de Werkgroep Milieuzorg van de Milieuraad Zwolle en het NatuurPlatformZwolle(NPZ) kennisgenomen van de nota “Zwolle geeft energie”.
Op 5 november vindt een debat plaats over dit “Plan van aanpak energietransitie 2018-2022”.We willen u graag onze reactie meegeven.

Ambities
In deze notitie worden de eerder geformuleerde doelstellingen van het beleid gehandhaafd, ook zijn de ambities hoog. Met de grote lijnen van het rapport kunnen wij instemmen. Ook herkennen wij daarin elementen van de eerder door de Milieuraad uitgebrachte notitie *“Energiegebruik in Zwolle- volledig duurzaam in 2030?” (december 2015).*
Daarbij hebben wij de indruk, dat de in de nota gepresenteerde berekeningen, zoals van van energiebehoefte, potentiële opbrengsten van de verschillende mogelijke energiebronnen redelijk kloppen, wij kunnen ons in principe ook vinden in de gekozen speerpunten. In die zin dus een compliment!

Realisme
Niettemin willen wij toch ook een aantal meer kritische kanttekeningen plaatsen.
Hoewel wij ons kunnen vinden in de ambities, hebben wij wel onze twijfels of deze in de daarvoor gestelde tijd wel realiseerbaar zijn. Duidelijk is, dat deze een erg grote inspanning vragen.
De nota houdt ons inziens ook te weinig rekening met mogelijke tegenslagen en (mede daardoor) vertragingen. Zo is het collegestandpunt om zich ten aanzien van de realisering van windturbines te beperken tot Tolhuislanden wellicht in dat licht niet haalbaar.

Geothermie
In het plan wordt bijvoorbeeld fors ingezet op geothermie. Op dit moment vinden er over deze energiebron nog volop onderzoeken plaats en is de praktijkervaring nog maar erg beperkt. Het zou zo maar zo kunnen zijn, dat de – op zich realistisch ogende - berekeningen toch te optimistisch zijn. Dit zou bijvoorbeeld kunnen wanneer de temperatuur van het opgepompte water in de praktijk lager blijkt te zijn dan waar bij de berekeningen van uit gegaan wordt. Ook vragen wij ons af of de mogelijke negatieve

neveneffecten van het grootschalig inzetten van deze energiebron al wel in voldoende mate bekend zijn. Alle betrokken partijen moeten ons inziens ook daar kritisch naar blijven kijken, zodat we niet met deze ongewenste neven-/ bijeffecten geconfronteerd worden.

Ruimtelijke blik/ Flora en fauna
De energie-transitie *moet* plaatsvinden en wanneer de (ontwikkeling van) andere alternatieve energie-bronnen te traag gaat en/of dat de opbrengst achter blijft bij de inschattingen zal het tekort wellicht toch door windenergie aangevuld moeten worden. In het beleid moet ons inziens dan ook wel degelijk rekening gehouden worden met het “achter de hand hebben” van locaties, waar op een – ook voor flora en fauna – verantwoorde wijze windenergie opgewekt zou kunnen worden.

Of het nu om zonneparken gaat, windenergie, of andere ontwikkelingen met impact op de leefomgeving: van belang is een integrale blik. Rekening houden met natuurlijke en landschappelijke waarden en potenties. Van uit integrale visie ruimtelijke keuzen maken. We verwijzen daarbij allereerst naar het proces van de Omgevingsvisie. Ook op de kortere termijn zullen er waarschijnlijk nog keuzen gemaakt (moeten) worden. We zijn graag bereid mee te denken over zo'n integrale ruimtelijke benadering. Zoals we in 2017 zelf al gedaan hebben met een integrale beoordeling / rangschikking van de mogelijke locaties voor windenergie.

Financiën
Ook is ons inziens voor een aantal alternatieve energie-bronnen de financiële onderbouwing ten aanzien van de exploitatie-kosten onvoldoende doorgerekend. Dit element vraagt dan ook zeker nog om meer aandacht.

Woningabonnement
In de nota wordt een concept van een woningabonnement ingevoerd. Dit komt positief op ons over. De gemeente heeft zeker een rol in de stimulering en de uitrol daarvan. Deze rol kan alleen op een serieuze wijze gestalte krijgen, wanneer partijen – waaronder zeker ook de gemeente – bereid zijn om daarin te investeren. Het uitgangspunt, dat ook bedrijven een risicodragend aandeel hebben, spreekt ons aan. Bij commercieel vastgoed is grote winst te behalen met stimuleringsmaatregelen en de handhaving van bestaande en komende wettelijke regelgeving. Hoewel dit voor een belangrijk deel afhankelijk is van nationaal beleid moet ook de gemeente haar verantwoordelijkheden erg serieus nemen en tonen, dat zij over sterke knieën beschikt bij de handhaving. Dit zal zeker ook kritische en afhoudende reacties opleveren, belangrijk is daar dus tegen bestand te zijn.

Taluds voor pV
In de nota wordt gewag gemaakt van grootschalige opwekking op taluds voor pV. Wij zetten vraagtekens bij het realiteitsgehalte daarvan, er zijn in Zwolle immers maar betrekkelijk weinig “kale” taluds. Andere taluds zijn waarschijnlijk alleen geschikt te maken door het rooien van bomen en/of verwijderen van andere groene elementen. Dit lijkt ons vanuit het oogpunt van de flora en fauna, maar ook vanuit de overige klimaatdoelstellingen van de (gemeentelijke) overheid erg ongewenst. Dit item zou dan ook zijn minst nog eens kritisch bekeken moeten worden. Is er zo’n 65 km aan taluds in Zwolle beschikbaar?

Infrastructuur/ opslag
Opgevallen is natuurlijk dat de hoofdstukken Infrastructuur en opslag nog niet of nauwelijks zijn uitgewerkt. Vanzelfsprekend is dit ook van doorslaggevend belang voor de

realiseerbaarheid van de geformuleerde doelstellingen. Aan deze onderwerpen zal dan ook nog met grote voortvarendheid gewerkt moeten worden!.

Regionale samenwerking
In de nota wordt terecht stil gestaan bij de regionale samenwerking. De formulering daarvan vinden wij echter tamelijk zuinigjes. Ons inziens moet daar veel sterker op ingezet worden. het energievraagstuk laat zich niet beperken tot de gemeentelijke grenzen. De aanpak moet écht breder zijn! Samenwerking, afstemming op tenminste regionaal niveau is dan ook onontbeerlijk. Zwolle afficheert zich graag als belangrijke stad voor allerlei voorzieningen en dergelijke in de regio en dat is zij natuurlijk ook. Dit feit brengt echter ook met zich mee, dat er een gemeentegrens overstijgende verantwoordelijkheid is, juist ook ten aanzien van de energie- en klimaatvraagstukken.
Naar onze mening moet de stad Zwolle het voortouw nemen en ook sterk inzetten op de regionale samenwerking!

Fossielvrij verkeer
Gewoonweg teleurgesteld zijn wij in de ambitie ten aanzien van fossielvrij verkeer. Slechts 200 extra laadpalen worden voor dit thema als concreet doel genoemd. Voor ons is duidelijk, dat dit volstrekt onvoldoende is. Déze ambitie zou dan ook aanzienlijk hoger gesteld moeten worden.

Samenhang
De nota “Zwolle geeft energie” heeft vanzelfsprekend gevolgen voor andere beleidsterreinen. We hebben de relatie met de in ontwikkeling zijnde Omgevingsvisie al aangestipt. Duidelijk is, dat energiebeleid ook heel nauw samenhangt met ruimtelijk beleid. Deze samenhang komt ons inziens in onvoldoende mate in de nota naar voren. Dit punt dient ook met voorrang opgepakt te worden!
Vanzelfsprekend zijn wij ook erg alert op de gevolgen voor flora en fauna; u kunt van ons dan ook een kritische inbreng verwachten ten aanzien van het evenwicht tussen een en ander.

Beeldkwaliteit
Zwolle heeft een prachtige historische binnenstad. Het gevaar is aanwezig, dat het historische beeld van de (binnen)stad wordt aangetast door bijvoorbeeld – toch lelijke – zonnepanelen en dergelijke.. Het is dan ook voor een stad als Zwolle een extra uitdaging om wél op zo veel mogelijk plaatsen (zonne-)energie op te wekken, maar daarbij de esthetiek niet uit het oog te verliezen. Wellicht moeilijk maar zeker niet onbelangrijk. Er zijn volop ontwikkelingen die het steeds fraaier inpassen van technieken mogelijk maken

Tussentijds betrekken
Zoals in de nota staat aangegeven is het energiebeleid sterk in ontwikkeling. Dit impliceert dat bijstellingen “tijdens de rit” onvermijdelijk zullen zijn, het NPZ en de Milieuraad worden ook tussentijds graag betrokken bij de nieuwe ontwikkelingen en beleidskeuzes. Daarbij gaat het om regelmatige tussenrapportages over de voortgang, en ook om tussentijdse gelegenheid om mee te denken over bijsturen, wanneer nodig.

Burgerparticipatie
Natuurlijk is burgerparticipatie in dit soort processen van groot belang en moet ook zeker plaatsvinden. De overheid heeft echter ook de taak en verantwoordelijkheid om op een gegeven moment “door te pakken” en dus niet voor deze verantwoordelijkheid weg te

kruipen. Ons milieu en onze leefomstandigheden verkeren door onder andere klimaatveranderingen in gevaar en op verantwoorde wijze ingrijpen is dan ook onontkoombaar. Duidelijk is dat het uiterste wordt gevraagd op het gebied van burgerparticipatie. Vanuit onze eigen rol/ positie zijn wij bereid ook daar in mee te denken.

Bij deze reactie laten wij het voor dit moment. Ongetwijfeld dienen zich in de toekomst ook bij ons nieuwe inzichten aan, die wij dan graag naar voren zullen brengen.

Zoals gezegd: Het NPZ en de Milieuraad volgen de ontwikkelingen kritisch, maar willen daarnaast zeker ook een bijdrage leveren in deze thematiek.

Met vriendelijke groet,

Namens Milieuraad Zwolle en Natuurplatform Zwolle

Hans de Graad (voorzitter)

Informant: Siebe Pool, tel.0529 497 981 / email siebepool@gmail.com